

יום ג', י"ג בחשוון תשס"ו (15 בנובמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

אור ל-י"ב בחשוון (אתמול) בשנת תשכ"ב (1961), נערכו בתל-אביב הפגנות דתיים, שנועדו ללחוץ על ממשלת ישראל בעניין החוק לשמירת השבת.

יזמי ההפגנות – אנשי הוועד הארצי למען השבת! בהפגנות, שהגדולה בהן התקיימה בכיכר דיזנגוף, השתתפו אלפי נציגים דתיים ממקומות שונים בארץ. מול הפגנת הדתיים, הפגינו כמה מאות פעילים נגד כפייה דתית, שנשאו שלטים בנוסח, "אנו נגד מאה שערים בדיזנגוף", ו"שמור על השבת בביתך". המשטרה סירבה להתיר למפגינים החילוניים להפגין מול היכל התרבות מחשש מפני עימות אלים. בסופו של דבר, למרות הלחץ שהפעילו הדתיים, עד היום לא הועבר בכנסת החוק לשמירת השבת. [ישראל 50]

===§§§===

תגובה לתגובות שהתקבלו על הדף של אתמול...

המונח "דתי" אינו מופיע במקרא, בתנ"ך. המילה "דת" כן מופיעה, בעיקר בכתובים – כגון מספר פעמים במגילת אסתר... [גם] המונח "חילוני" אינו מופיע כלל וכלל במקורותינו.

כך נפתח הדף של אתמול. כוונתינו בכתיבת מאמר זה היתה לבחון את צמד המונחים "רוצח דתי" בפרט, וערכים "חילוני" ו"דתי" בחברה הישראלית בכלל. אין לנו עניין להיכנס לפולמוס בנושא, "מי רצח את רבין?", גם לא עניינינו בדף להכריע אם המהלכים המדיניים הנוכחיים והאחרים טובים לעם ישראל אם לאו. שאיפתנו תמיד היא להעלות נושאים, דרך 'דפדוף' בדפי תולדותינו, שנוכל למצוא בהם חוטים המקשרים בינינו, איש עם אחיו, אשה עם רעותה.

יש נושאים, מטבע הדברים, שמפרידים בינינו. "ואהבת לרעך כמוך" הוא 'כלל גדול בתורה', כפי שקבע ר' עקיבא, אך הוא כלל שאינו קל לקיים אותו. עם ישראל מורכב מ'גוונים' שונים – ארצות מוצא רבות, השקפות שונות, נסיונות חיים שונים, וכו'. מה שטוב ליהודי אחד לא תמיד טוב לאחיו. איך אפשר, על מצע מגוון כל-כך כזה, לבנות עם...?

ובכן, כאמור, התורה לא נכתבה בשביל דתיים. היא גם לא נכתבה בשביל 'חילוניים'. התורה נכתבה בשביל יהודים. ויהודים מסוגלים להתנהג בדרכים שונות, ולא תמיד מועילות. "מכה איש ומת מות יומת." [שמות כ"א 12] – ציווי לאיש יהודי הוא. כמו-כן: "ומכה אביו ואמו מות יומת." [שם שם 15] מצטווה בכך כל יהודי באשר הוא. אם לא היה צורך לכתוב ולצוות דברים אלה, לא היתה התורה טורחת לעשות כך. משמעה – ייתכן כי יהודי ביום מן הימים יגנוב, יאנוס, יכה ואף, כן, ירצח ר"ל. בכך, הוא לא יפסיק להיות יהודי.

הוא יצטרך לקבל את העונש המתאים, להשתקם ולהמשיך לבנות את חייו בהשקפה ובאורח החיים של יהודי.

אין מקום בעצם לדבר על "גנב דתי", "רוצח דתי" וכד', כמו שאין מקום לדבר על "אנס חילוני" ו"מועל חילוני". אנחנו יהודים, בעלי השקפות עולם שונות, בדיוק כמו שהקב"ה ברא אותנו. בדיוק כמו שהקב"ה רוצה ומתכוון שאנחנו נהיה. החובות והזכויות החלות על העם היהודי חלות על כל אחד ואחד מאיתנו. התורה מחייבת אותנו להתנהגות המתאימה לעם קדוש. השאיפה, אם כן, היא להיות עם בלי אנסים, בלי גנבים, בלי דברים גרועים יותר מזה. כאשר נופלים, קמים וממשיכים. "ואהבת לרעך כמוך", הוא ציווי ולא שאיפה...

"קומה אלוקים, שופטה הארץ, כי אתה תנחל בכל הגוים." [תהלים פ"ב 8]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שלישי בשבת

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל